

## COMISSIÓ D'ATENCIÓ A LA DEPENDÈNCIA

PROJECTE 2 : L'atenció a la persona dependent en el seu domicili.

### PARTICIPANTS

ENTITAT	NOM I LLINATGES
Coordinació grup de treball	Sofia Alonso Bigler
Universitat de les Illes Balears	Josep Antoni Pérez-Castelló
Fundació Balear Atenció Dependència	Roberto Peñalver
Intress	Bernat Encinas
Col·legi Oficial Terapeutes Ocupacionals	Edith Perez Hernandez
Col·legi Oficial de Fisioteràpia	Tomas Alias
Gente Buena Calvià	Sofia Jimenez

### OBJECTIU PRINCIPAL:

Treballar i investigar per poder trobar nous recursos, i incentivar els existents per a que les persones amb dependència puguin restar a la seva llar el màxim de temps possible, seguint el principi de l'autodeterminació de les persones.

### OBJECTIUS ESPECÍFICS:

- Conèixer quins recursos hi ha en aquests moments (quins, qui els presta, com, cost...)
- Recollir d'altres recursos o serveis que es podrien implantar a la nostra comunitat.
- Proposar per a que distints serveis siguin complementaris (p.ex: poder gaudir de centre de dia i ajuda a domicili)
- Flexibilitzar els serveis (p.ex: estades temporals només de cap de setmana, la figura de l'ajuda de tercera persona, etc.)

### CONTEXTUALITZACIÓ:

Per contextualitzar aquesta segona línia, la veritat ha estat una mica més complicat trobar dades a nivell estatal, autonòmic o local, com sí que hem trobat d'altres temes.

A nivell estatal a la pàgina web de l'IMSERSO, a "Espacio Mayores" ([www.espaciomayores.es](http://www.espaciomayores.es)) hem trobat que a dins el servei d'atenció domiciliària, trobam tres serveis: l'ajuda a domicili, la teleassistència i altres serveis.

El servei d'ajuda a domicili (SAD) s'ha consolidat de forma significativa aquests darrers anys, incrementant-ne el nombre d'usuaris en un 65%, des de 2002 a 2010. Es tracta d'un servei de competència municipal, en tant és una prestació bàsica de serveis socials del sistema públic de

serveis socials gestionats a la xarxa bàsica municipal i regulada en l'àmbit competencial de les administracions públiques i autonòmiques. A més, des de la inclusió del SAD en el Catàleg de Serveis i Prestacions del Sistema d'Autonomia Personal i Atenció a les situacions de Dependència, contemplat en la Llei 39/2006, de 14 de desembre, s'ha incrementat l'oferta des de les comunitats autònomes. A quasi totes les comunitats autònomes conviuen els dos tipus de serveis, el municipal i l'emmarca't a la Llei d'Autonomia Persona i Atenció a les situacions de Dependència amb la finalitat que no es quedin sense atenció a les persones majors malgrat no tinguin reconeguda la seva situació de dependència o presenten un altre tipus de necessitats.

El servei de Teleassistència, ha experimentat un important increment en la darrera dècada. En el 2000 el nombre d'usuaris era de 79.297, a 31 de desembre de 2010, aquesta xifra s'ha multiplicat per vuit fins arribar als 658.396 usuaris.

A més dels serveis d'ajuda a domicili i teleassistència, des de les comunitats autònomes, diputacions i municipis s'ofereixen a les persones majors altres serveis d'atenció domiciliària que engloben també, prestacions econòmiques. Es tracten de serveis fonamentals que complementen al SAD i al servei de teleassistència:

- Serveis d'Atenció Domiciliària: servei de menjars a domicili i servei de bugaderia a domicili.
- Prestacions econòmiques: prestacions econòmiques per a l'adequació de la vivenda, per famílies cuidadores i per ajudes tècniques.
- Altres

A nivell autonòmic, tal i com diu la Llei 4/2009, d'11 de juny de serveis socials de les Illes Balears, tenim la Cartera Bàsica de Serveis Socials que ve definida en el Decret 56/2001 que també parla de les prestacions i serveis garantides i no garantides i si són o no per a les persones dependents. En el cas que ens ocupa, l'atenció en el domicili en l'àmbit de la gent gran, i en concret el de les persones majors amb dependència:

Per a la població en general:

- Servei d'ajuda a domicili.
- Ajuts per a la cobertura de les necessitats bàsiques
- Servei de teleassistència/telealarma
- Servei de mediació intercultural
- Domicili i empadronament

Per a persones en situació de dependència:

- Servei de valoració de la situació de dependència
- Servei de teleassistència domiciliària
- Servei d'ajuda a domicili
- Servei d'estades diürnes
- Servei residencial (no aplicable)
- Servei d'estades nocturnes

- Servei de promoció de l'autonomia personal i prevenció de la situació de dependència.
- Servei d'estades temporals

A més hauríem de contemplar el paper del cuidadors, que en aquests moments, com hem vist, dur les cures als domicilis, significa dependre de l'atenció personal i constant d'un cuidador, en la majoria dels casos d'un familiar directe, generalment dona, que assumeix la responsabilitat desenvolupant múltiples tasques a les que dedica esforç personal i temps.

D'acord amb la informació proporcionada per les persones dependents, els serveis que realitzen els cuidadors són molt variades, distribuïts al llarg de la jornada sense distingir ni dies festius ni períodes vacacionals. A destacar:

- Cures elementals: higiene, neteja, alimentació, dormir i aixecar-se, vestir-se, seure, anar al lavabo, etc.
- Cures mèdiques: acompanyament al metge, a l'hospital, control de la medicació, acompanyaments a rehabilitació, entre d'altres.
- Cures domèstiques: compra d'alimentació, manteniment de roba, neteja i manteniment de la llar.
- Transport: tot tipus de transport.
- Altres: fer gestions relacionades amb la dependència de la persona.

#### PROPOSTES DE TREBALL:

Com es pot veure a l'apartat de contextualització, la bibliografia és molt bàsica, i a més parla dels serveis, no de les demandes, les necessitats que té la persona quan està al domicili, segurament hi ha estudis o documentació, però no és gaire accessible.

La proposta de feina seria:

- Partir de les necessitats de les persones que volen ser ateses al domicili, és a dir, que respongui a les seves necessitats reals.  
Positiu: es té en compte a les persones  
A tenir en compte: l'atenció domiciliària necessita d'una gran inversió en personal, ja que és l'instrument més importants.

- Treballant en favor de l'atenció domiciliària treballam respectant la voluntat, l'autodeterminació de la persona de quedar al seu domicili, a la seva llar.

Positiu: És respecta la voluntat de la persona .Segons el Llibre Blanc de la Dependència el 98% de les persones amb dependència preferirien ser ateses a casa seva.

A tenir en compte: s'han d'establir sistema d'avaluació per garantir que realment es respecte l'autodeterminació de la persona, amb tot el que implica.

- Fomentant els recursos socials de caràcter comunitari. Serveis que ofereixen que ajuden a suplir o donar suport a algunes AVD's que la persona ja no pot desenvolupar: Servei de

menjador, de dutxes, suport a la higiene, de budaguereia... (P ex: Casals de Majors).

A favor: els serveis comunitaris són un suport molt important per a que la persona pugui continuar a la seva llar.

A tenir en compte: no oblidar quina és la tasca d'aquest servei de suport, i no caure en l'activitat per l'activitat, o oblidar el perquè del servei.

- Treballar i estudiar la implantació de la figura de l'assistent personal.

A favor: milloraria substancialment el mercat laboral, aflorella la feina en "negre". Genera feina

A tenir en compte: Cal que sigui una atenció que es pugui prestar de manera flexible (per hores, per quan el necessito).

També és necessari que es reconegui la figura del "cuidador privat", existeix però en aquests moments la Llei de dependència només reconeix el "familiar cuidador".

Cal legislar aquest nou marc d'atenció, ja que es poden donar situacions d'abús a la persona major, o de desprotecció.

- Si es fomenta l'atenció al domicili s'ha de treballar per evitar l'aïllament social.

A favor: les iniciatives del món del voluntariat.

A tenir en compte: cal fomentar l'ajuda mútua entre les distintes entitats que treballen en aquest àmbit per conèixer la xarxa i per donar suport de forma conjunta a la persona

El camp de l'atenció domiciliària proposam treballar sobre:

- Optimitzar els recursos d'atenció domiciliària i comunitària a través de la visibilització dels mateixos a través d'un mapa de recursos.
- Proposant nous serveis d'atenció domiciliària i comunitària que fomentin la permanència de la persona major a la seva Llar i per tant, el retard en l'ingrés a residència.
- Donant suport a les iniciatives comunitàries, això implica necessàriament recolzar l'atenció municipal de les persones majors.
- Treballant, formant i recolzant la figura del cuidador, a través de cursos, oferint serveis de "respir", etc.